

B01-1974

JAARVERSLAG 1974
DR. E. BOEKMANSTICHTING

dr.e.boekmanstichting

sociaal-wetenschappelijk studiecentrum voor kunst en cultuur

Boekmanstichting-Bibliotheek
Herengracht 415 - 1017 BP Amsterdam
Tel. 243739

1. Statuten

De demokratiseringskommissie die in 1972 werd benoemd door het bestuur uit bestuur en staf (de heren Beugels, de Laaf, Valkman en Welters) had in 1973 een konsept-voorstel statutenwijziging uitgewerkt. In dit voorstel werden de openbaarheid van bestuursvergaderingen en de benoeming van een personeelslid in het bestuur voorgedragen door de personeelsvergadering van de stichting, alsmede de benoeming van de directeur in het bestuur q.q. geformaliseerd. Maart 1974 vroeg de stichting notaris N.M. Posch om advies over de procedure die gevolgd zou moeten worden, teneinde tot wijziging van de statuten van de dr. E. Boekmanstichting te komen.

Het bestuur ondernam in dit jaar geen verdere stappen om een statutenwijziging door te voeren.

2. Bestuur

Het Ministerie van CRM werd in het bestuur van de Boekmanstichting vertegenwoordigd door mevr. drs. H. de Boer-d'Ancona en Prof.dr. R.J. Mokken.

De heer Mokken legde op 1 augustus zijn functie als bestuurslid neer. In deze vakature werd in 1974 door CRM niet meer voorzien.

De Raad voor de Kunst benoemde de heer P. Beugels voor een tweede bestuursperiode 1973-'76 als bestuurslid van de Boekmanstichting. In de tweede bestuursplaats van de Raad voor de Kunst was er sinds november 1973 een vakature doordat Prof.dr. A.C. Zijdeveld vertrokken was. Als zijn opvolger benoemde de Raad voor de Kunst op 17 mei 1974 drs.ir. L.M. Henny. December 1974 was er opnieuw een vakature in de bestuursvertegenwoordiging door de Raad voor de Kunst: in verband met zijn benoeming tot persoonlijk adviseur van Minister van Doorn, bedankte de heer Beugels voor het bestuurslidmaatschap van de Boekmanstichting. De Raad voor de Kunst zou in 1975 deze vakature opvullen.

Voor de Federatie van Kunstenaarsverenigingen zaten de heren B. de Laaf en J. Schrofer in het bestuur van de Boekmanstichting. Ofschoon hun bestuursperiode oktober 1973 afgelopen was, bleven zij - op verzoek van de Federatie - tijdelijk aan, in afwachting van een eventuele benoeming voor de periode 1973-1976.

28 mei 1974 besloot de Federatie de heer J. Schrofer te herbenoemen en de heer drs. K. van Slogteren te benoemen in plaats van de heer de Laaf.

Verder had drs. L.A. Welters als directeur van de Boekmanstichting zitting in het bestuur en was ook het personeel van de Boekmanstichting vertegenwoordigd in het bestuur. Tot 1 november 1974 vertegenwoordigde drs. H. Brits het pers-

neel, de periode daarna drs. P.H. Brunsmann.

Als waarnemer voor het Ministerie van CRM trad tot 1 maart 1974 ir.F. Melles op; de heer J. Breunis volgde hem op.

De heer S. Sakko was waarnemer voor de Raad voor de Kunst.

Voor de Federatie traden (afwisselend) de heren R. de Jong en drs. H.B. Wijtman als waarnemer op.

In het voorzitterschap werd na vertrek van drs. A.J. van der Staay (nov. 1973) eerst in juli 1974 voorzien. Het op dat moment voltallige bestuur koos de heer B. de Laaf als voorzitter.

Het penningmeesterschap bleef na het vertrek van drs. A.P.N. Nauta (nov. 1973) onbeheerd tot september 1974, toen de heer Schrofer deze functie op zich nam.

Sekretaris was drs. L.A. Welters.

Het bestuur vergaderde zes maal, te weten op 1 februari, 19 maart, 31 mei, 30 augustus, 27 september en 29 november 1974.

3. Beleidsintenties

De staf en de commissie onderzoeksprogrammering kwamen september 1974 met een nota "Werkprogramma 1975". In deze nota werden allereerst de algemene ontwikkelingen van het werk van de Boekmanstichting geschetst.

Er werden daarbij drie lijnen onderscheiden:

- a) deelveldstudies
- b) facetbenadering van (algemene vraagstukken op het gebied van) kunst en cultuur
- c) kulturele facetstudies (op verschillende beleidsterreinen).

Naast algemene ontwikkelingen werden de korte termijnontwikkelingen aangegeven, met andere woorden de stand van lopend onderzoek in 1975. Het derde deel van de nota had betrekking op het onderzoeksprogramma 1975.

Bij de bespreking van deze nota "Werkprogramma 1975" in de bestuursvergaderingen van 27 september en 29 november 1974 liet het bestuur zich kritisch uit met name over de zogenaamde derde lijn van de algemene ontwikkelingen: de kulturele facetstudies. Het bestuur vond het relevanter eerst eens het werk van de Boekmanstichting tot dan toe te evalueren en pas daarna een nieuwe beleidslijn uit te stippelen.

De onderzoekingen en studies in de delen twee en drie werden alle onderverdeeld naar jaarbasis-, eigen- en open programma. Per onderzoek of studie werd het aantal maanden dat in 1975 nodig zou zijn, begroot. Daarnaast werd in het programma tijd begroot voor instituutswerkzaamheden (algemeen en specifiek naar de commissies bibliotheek, redactie en buitenland). November 1974 diende de stichting formeel de begroting voor 1975 in.

Drs. L.A. Welters stelde een nota "Nieuwe bestuurlijke werkwijze" op (nov. 1974).

Het bestuur nam het uitgebrachte voorstel niet over.

Wel besloot het bestuur op 29 november 1974 een kernkommissie in te stellen bestaande uit de voorzitter en de penningmeester van het bestuur, de directeur/sekretaris en de personeelsvertegenwoordiger in het bestuur. Deze kommissie kreeg tot taak ingekomen bestuursstukken af te handelen, indien de directeur nodig oordeelde een ruimer overleg te voeren dan met de voorzitter alleen. De kernkommissie werd tevens belast met organisatorische, technische en financiële zaken, voor zover die de aan de directeur toegewezen kompetentie zouden overstijgen. Per geval zou de directeur hiertoe dan zelf het initiatief nemen.

4. Gevoerd beleid

4.1. Onderzoek

De taakstellende begroting 1974 met het daarbij behorende onderzoekspakket werden in december 1974 in een groot overleg met het Ministerie van CRM besproken. Op grond van deze stukken was de minister voorshands de mening toegedaan dat er een onevenwichtige relatie bestond tussen de konkrete inhoudelijke programmering, voor zover die was vastgelegd, en de schaal van het instituut. De minister wilde dan ook zijn besluit over de konkrete financiering van het nog niet ingevulde onderzoeksprogramma 1974 en het hele begrote jaar 1975 opschorten, totdat de Boekmanstichting halverwege 1974 met een konkreet additioneel onderzoeksprogramma voor de tweede helft van 1974 en voor het jaar 1975 kwam.

Dit alles betekende dat de staf van de stichting zich in de eerste helft van 1974 boog over de onderzoeksprogrammering tweede helft 1974 en 1975. De staf ging daarbij uit van de drie onderzoeksthema's die de hoogste prioriteit kregen van het bestuur van de stichting:

- kunstmanifestaties met publieksrelaties
- kunst en beleid/ besturen van kunst
- nieuwe organisatievormen van de kunsten

Deze drie thema's werden door de staf verder uitgewerkt en de resultaten in nota's neergelegd.

27 september 1974 brachten de staf en de kommissie onderzoeksprogrammering de onder paragraaf 3 genoemde nota "Werkprogramma 1975" uit.

Het onderzoeksprogramma werd evenals voorafgaande jaren onder verdeeld naar:

I jaarbasisprogramma

II open programma

III eigen programma

IV Diversen (onderzoeken die niet in de drie programma's onder te brengen zijn)

I JAARBASISPROGRAMMA

Vooronderzoek Zuid-Holland-Zuid

Een methodologisch vooronderzoek waarbij de mogelijkheden verkend worden om:

- a) effecten te meten van het slechten van "bezoek barrières" (bij mensen die wél belangstelling hebben voor kunstparticipatie, maar om bepaalde redenen niet kunnen participeren)
- b) kulturele preferenties op te sporen door aanbod manipulaties.

In 1974 werd de analyse op de data voortgezet.

Onderzoeker: drs. L.A. Welters

Vooronderzoek Monumentenzorg

Een vooronderzoek in 1973 gestart, bestaande uit onderzoeken naar:

- het functioneren van beschermde monumenten als woning
- het functioneren van beschermde monumenten als bedrijfsruimte
- ontwikkelingen t.a.v. de (ontwerp-) monumentenlijst in twee gemeenten
- de berichtgeving in dagbladen over monumenten
- beroepsgevallen

April 1974 werd het rapport "Vooronderzoek Monumentenzorg" gepubliceerd.

Onderzoeker: drs. P.H. Brunsman

Literatuuronderzoek Monumenten

Een literatuurstudie bedoeld om inzicht te krijgen

- a) in de vraag naar sociale functies van monumenten
- b) in hoeverre er onderzoek op dat terrein is verriicht

In Nederland is op dat punt nauwelijks iets gedaan, terwijl ook een dokumentatie-eenrum ontbrak dat een inzicht zou kunnen geven in de stand van zaken hierover in het buitenland. Om informatie op te sporen werden in 1974 reizen gemaakt naar Parijs, Londen, York, Brussel, Munster, Frankfort, Mainz, München en Berlijn. Het projekt was eind 1974 nog niet afgesloten.

Onderzoeker: drs. P.H. Brunsman

Onderzoek Dansaanbod

Studie naar de samenstelling van het dansaanbod in Nederland. In december 1973 was het onderzoek afgerond. Maart 1974 volgde publikatie in Voetzoeker 14 "Dansaanbod".

Onderzoeker: drs. A. Schrijnen-van Gastel

Publieksonderzoek in de danssektor

Een onderzoek naar sociale en kulturele kenmerken van

- 1) het danspubliek in zijn geheel
- 2) het danspubliek gedifferentieerd naar het soort dansaanbod

In de eerste maanden van 1974 werd het eindrapport geschreven en in juli 1974 gepubliceerd in Voetzoeker 15 "Dans en Publiek". Tegelijkertijd kwam Voetzoeker 16 uit: "Samenvatting Dansaanbod en Dans en Publiek". In dit rapport werd een relatie gelegd tussen de uitkomsten van beide onderzoeken.

Onderzoeker: drs. A. Schrijnen-van Gastel

Ex-Dansersonderzoek

Een onderzoek naar:

- a) de wijze waarop de overgang van danser naar ex-danser beleefd wordt
- b) welke aspecten al tijdens de dansloopbaan een rol kunnen spelen in verband met de latere heraanpassing aan de maatschappij

In 1973 was er een konsept-rapport gemaakt van de literatuurstudie en de schriftelijke enquête. Gedurende de eerste helft van 1974 werden de geënquêteerde ex-dansers mondeling geïnterviewd (doel: meer inzicht in problemen bij beroepswisseling). In de daarop volgende maanden werden de data verwerkt.

Onderzoeker: drs. A. Schrijnen-van Gastel

Muziek en Publiek

Een samenvattend overzicht van alle mogelijke publieksrelaties met muziek, zowel wat de konsertsituatie aangaat als de muziekbeoefening en de beluistering van muziek via platen, band, radio en televisie.

De theoretische achtergronden van het onderzoek kwamen gereed, terwijl ook de dataverzameling werd afgesloten en voor een belangrijk deel gerapporteerd.

Onderzoekers: O. Valkman en T. Jansen

Rijksmuseumonderzoek

Een onderzoek naar de motivatie, de beeldvorming van de bezoeker en de relatie met mogelijke edukatieve begeleidingen.

In januari 1974 werd de dataverzameling afgerond.

Onderzoeker: O. Valkman

Geldstromen deel II

Een onderzoek naar de oorsprong, omvang en soort overheidsgelden die op indirecte wijze ten goede komen aan inkomens van beeldende kunstenaars, dat wil zeggen de overheidsgelden die beogen bij te dragen in de beroeps- en bedrijfskosten van beeldende kunstenaars.

In 1974 vond de konsept-rapportage plaats en werd het eindrapport gepubliceerd in Voetzoeker 17/18.

Onderzoeker: drs. L.A. Welters

Geldstromen deel III

Een onderzoek naar de oorsprong, omvang en soort overheidsgelden, die opgevat kunnen worden als stimulansen voor inkomens van beeldende kunstenaars.

In 1974 werd de dataverzameling voorlopig afgerond.

Onderzoeker: drs. L.A. Welters

Buitenschoolse vorming van jeugdigen

Begin 1974 was de Boekmanstichting nog steeds in overleg met de Culturele Raad Dordrecht over een onderzoek in Kreatieve Werkplaatsen. Februari 1974 kwam er een onderzoeksvoorstel tot stand, waarin de Culturele Raad Dordrecht en de Boekmanstichting elkaar vonden. Het was vooral de bedoeling van dit onderzoek dat informatie verkregen werd over het funktioneren van de creatieve werkplaatsen en de klubhuizen in Dordrecht. Het onderzoeksverslag zou vervolgens een aanzet moeten zijn tot discussie over werkwijze en werkomstandigheden bij zowel creatieve werkplaatsen als klubhuizen.

Maart 1974 werd er begonnen met het bestuderen van literatuur, het houden van interviews met sleutelfiguren en het voorbereiden van de veldfase. Met ingang van september verzamelden tien werkstudenten via participerende observatie data.

Deze dataverzameling zou doorlopen tot juni 1975.

In 1974 werden er naar aanleiding van de observaties een aantal interimverslagen gemaakt, die besproken werden in de begeleidende werkgroep.

Onderzoekers: drs. H. Brits en drs. A. Schrijnen-van Gastel

Colloquium Cultuurbegrip en Cultuurbeleid

December 1974 werd het Colloquium Cultuurbegrip en Cultuurbeleid te Lunteren gehouden onder auspiciën van de Nationale Unesco Commissie.

Ten behoeve van de inleiders van dit Colloquium werd een paper samengesteld.

Onderzoeker: drs. H. Brits

Nieuwe Organisatievormen in de Kunsten

Over dit thema verscheen een eerste interimnota.

Onderzoeker: drs. H. Brits

Muzische Vorming in het basisonderwijs

Een onderzoek onder het onderwijzend personeel te Dordrecht. Het doel was - middels een enquête - verzamelen van inzichten, houdingen en ervaringen, welke in een volgende fase zouden dienen als diskussiëstof voor het onderwijzend personeel. Daarna zouden op grond van de gevoerde discussies bij wijze van experiment, bepaalde beleidsombuigingen gerealiseerd en vervolgens geëvalueerd worden.

In 1974 vond de eindrapportage van de eerste fase plaats, gevolgd door publikatie in Voetzoeker 13. "En hoe gaat het met de expressie?"

September 1974 startte de tweede fase: de discussies naar aanleiding van het gerapporteerde.

Onderzoekers: drs. H. Brits en G. Derfeld

Beeldende Kunst Onderzoeken

a) Nieuwe beroepssituaties van beeldende kunstenaars

In 1974 waren een tweetal cases van nieuwe beroepsontwikkelingen van beeldende kunstenaars het onderwerp van studie. Het betrof beeldende kunstenaars op scholen en beeldende kunstenaars in de architectuur.

Er verscheen een nota (interimnota 4) waarin een verantwoording gegeven werd voor vooronderzoek en probleemstelling en er werd een enquête gehouden onder kunstenaars in scholen (in samenwerking met de NSKV).

Onderzoeker: drs. J. James

b) Beleidsanalyse

Begin 1974 werd er een voorstel uitgebracht over de selectie van de te onderzoeken beleidscases. De resultaten van het vooronderzoek werden in een nota vastgelegd.

Onderzoeker: drs. P. Fenger

e) Netwerkanalyse Beeldende Kunst

Begin februari verscheen het eerste konsept-verslag van de resultaten van de netwerkanalyse. Er werd besloten over te gaan tot het interviewen van personen die eind 1972 één of meer functies in de beeldende kunst sektor bekleedden, ter verkrijging van meer informatie over het verschijnsel dubbelfuncties. Eind 1974 vonden interviews plaats met in totaal 199 personen.

Onderzoeker: drs. M. Boon

II OPEN PROGRAMMA

Expressievakken in het Algemeen Voortgezet Onderwijs

Onderzoek naar de ontwikkelingen die waarneembaar zijn in het aantal en soort lessen expressievakken in het AVO - rekening houdend met de ontwikkeling van het aantal leerlingen in het AVO - alsmede in de werkgelegenheid van expressie-docenten en kunstenaars onder hen in het AVO sedert de maatregel van Minister van Veen d.d. 4 februari 1972.

In 1974 werd literatuur bestudeerd en werden de data verzameld en verwerkt.

Onderzoekers: drs. H. Brits en drs. L.A. Welters

Protest in an established society

Een historische beschouwing over het kunstenaarsprotest in Nederland.

Deze studie werd afgesloten en gepubliceerd in oktober 1974.

Onderzoekers: drs. P. Fenger en O. Valkman

Symposion Gorkum

Onderzoek naar de samenwerking en samenspraak tussen beeldende kunstenaars en werknemers binnen de bedrijfssituatie.

Juni en juli werden de data verzameld. In 1974 was verder geen tijd beschikbaar voor dataverwerking en rapportering. Met de opdrachtgever werd overeengekomen, dat eerst in 1975 aan afronding van dit onderzoek gedacht kon worden.

Onderzoeker: drs. A. Sehrijnen-van Gastel

Onderzoek Hans Koetsier

Onderzoek bij de lezers van Vrij Nederland naar het zien, lezen, begrijpen en beoordelen van de advertentiekunst van Hans Koetsier.

In januari, februari en maart 1974 werden de enquêtes verzonden. In de daarop volgende maanden werden de eerste stappen voor verwerking en analyse gedaan.

Onderzoekers: drs. I. Fenger en O. Valkman

Lijnbaancentrum, experimentele exposities

Een evaluatie van het Lijnbaancentrum: in hoeverre slaagt het Lijnbaancentrum er in om zich via het expositiebeleid vooral te richten op het laten opdoen e.q. vermeerderen van visuele ervaring van mensen en door deze ervaringsverruiming een nieuw maatschappelijk publiek te bereiken.

In 1974 vond een literatuurstudie plaats, werden de gegevens verwerkt en werd begonnen met het konsept-rapport.

Onderzoeker: drs. L.A. Welters

Horror-Festival

Een onderzoek naar de samenstelling van het publiek van het Horror-Festival te Rotterdam: in hoeverre wordt met een niet-traditionele thematische aanpak een niet-avant-garde publiek gemobiliseerd en gekonfronteerd met o.a. avant-garde theater etc. wordt er naast een avant-garde publiek een horror-publiek gemobiliseerd ? De data werden verzameld en gekodeerd.

Onderzoeker: drs. L.A. Welters

III EIGEN PROGRAMMA

Determinanten van het welslagen van kunstactiviteiten met publieksrelaties

Voor dit projekt funktioneerde een werkgroep, bestaande uit: drs. P. Brunsmann, drs. J. James, drs. A. Schrijnen-van Gastel en O. Valkman.

Dit projekt werd mede op verzoek van de Federatie uitgevoerd en was één van de projekten, die uit het werkoverleg van de schragende instanties naar voren kwamen. Er werden in 1974 een aantal interviews afgenomen met kunstenaars en organisatie-mensen. In september 1974 verscheen een nota, die bestemd was voor discussie in de onderzoeksprogrammeringskommissie.

Onderzoeker/rapporteur: drs. P. H. Brunsmann

Beleid en besturen van Kunst

Eind 1974 kwam er een nota uit onder de titel "Beleid en besturen van kunst".

In deze nota werd gewezen op de problemen, die bij het beleid en het bestuur ten aanzien van kunst worden ondervonden vanwege het bestaan van verschillende beleidsnivo's (Rijk, provincie, gemeente en in sommige gevallen de regio's en de wijken).

Er werd voorgesteld deze problemen - gefaseerd - te onderzoeken, gezien vanuit de verschillende beleidsnivo's. Daarbij kwam het gemeentelijk nivo naar voren als eerste uitgangspunt zowel omdat aan dit nivo bij de Boekmanstichting minder aandacht was besteed, alswel omdat dit nivo de best te hanteren ingang leek om de invloeden van de verschillende beleidsnivo's te onderzoeken.

Onderzoeker: drs. M. Boon

Kultuur en Massamedia

Naar aanleiding van een eerste oriëntatie op dit terrein kwam er een nota uit.

Onderzoeker: drs. H. Brits

Makro-kulturele verkenningen resp. Kulturele lange termijn planning

Naast participatie in de werkgroep van het onderzoek Economie en Kultuur van Hans Abbing, werd overlegtijd besteed aan de uitwerking van een aantal artikelen van Hans Onno v.d. Berg (hij verzamelde in 1973 o.l.v. drs. P. Fenger materiaal over het thema "kulturele lange termijn planning"). Het eerste artikel van H. O. v.d. Berg verscheen in Dokboek 1973-1974 nr. 3.

Onderzoeker: drs. P. Fenger

IV DIVERSEN

Aankoop Subsidieregeling Kunstwerken

Een evaluatie van de ASK in relatie tot de doelstelling kunstspreiding, opgevat als het sociaal proces van voorziening van beeldende kunstwerken van steeds grotere groepen. In 1974 werden probleemformulering, literatuurstudie en databronnen voorbereid.

Onderzoeker: drs. L.A. Welters

Bibliografische studie

Een bibliografische en samenvattende studie op het gebied van kunst en cultuur.

Studie: Mej. A. Burka/Assistentie: drs. L.A. Welters

4.2.1. Bibliotheek en dokumentatie

Twee bibliothekareses (Mej. C. de Klerk en Mej. M. Douze, elk met een half-time dienstverband) zorgden samen met de bibliotheekcommissie voor de aanschaf van nieuwe werken en de coördinatie van andere bibliotheekwerkzaamheden. (Stafleden in de bibliotheekcommissie waren tot half 1974: drs. M. Boon, drs. J. James, drs. A. Schrijnen-van Gastel en drs. L.A. Welters. Na juli 1974 zaten van de staf drs. M. Boon en drs. L.A. Welters in deze commissie).

Om het vele werk van de bibliotheek op te vangen werden ook in 1974 weer stagiaires geplaatst en werkstudenten aangetrokken. Desondanks was het onvermijdelijk dat er een achterstand in de diverse werkzaamheden ontstond.

De bibliothekareses verzorgden tweemaandelijks geannoteerde aanwinstenlijsten, die gepubliceerd werden in de Dokboek-serie van de Boekmanstichting. Losse aanwinstenlijsten werden bovendien toegezonden aan een 40-tal geïnteresseerde instellingen en personen.

In 1974 werden opnieuw initiatieven genomen om te komen tot poolvorming van dokumentatiewerkzaamheden. Er was een intensief contact tussen de Boekmanstichting, het NOBIN (Nederlandse Organisatie voor de Bevordering van de Informatieverzorging) en de afdeling Bibliotheek en Dokumentatie van het Ministerie van CRM. Op grond van dit contact werd besloten gezamenlijk een enquête in te stellen onder een groot aantal instellingen, die zich bezighouden met dokumentatie op het gebied van kunst en cultuur. Doel van deze enquête was: op grond van praktische - vooral bibliotheektechnische gegevens - komen tot een voorselectie van instellingen, die in aanmerking zouden kunnen komen voor een dokumentatiepool. September 1974 werd verslag uitgebracht van de bijdrage van de Boekmanstichting aan de voorbereiding van de pool. (Dit verslag werd opgenomen in de nota "Werkprogramma 1975"). Op 15 oktober 1974 werd het verslag van de enquête aan het bestuur toegezonden.

In juli 1974 trad bij de Boekmanstichting een dokumentatist in dienst: de heer M. Fernhout. Hij werd aangetrokken om literatuur die relevant was voor de diverse onderzoeken, te verzamelen en te ontsluiten. Hij funktioneerde dan ook primair ten behoeve van het wetenschappelijke onderzoek:

- Bibliografische studie Mej. A. Burka
- NUC Colloquium cultuurbegrip en cultuurbeleid
- Criticism in an established society
- Sociale problematiek van de ex-danser
- Literatuurstudie monumentenzorg
- Symposion Gorkum

4.2.2. Buitenland

Uit de wetenschappelijke staf van de stichting werd de kommissie Buitenland gevormd door drs. P. Fenger, O. Valkman en drs. L.A. Welters. Deze kommissie werkte een initiatief van 1973 uit om een ontmoeting te arrangeren tussen onderzoekers van de Boekmanstichting en onderzoekers van het Franse Ministerie van Kultuur. De voorbereidingen resulteerden in een serie werkbeprekingen in Avignon van 15 tot 22 juli 1974, onder auspiciën van de Raad van Europa. Van de kant van de stichting namen aan deze konferentie deel: drs. P.H. Brunsmann, drs. P. Fenger, drs. J. James, drs. A. Schrijnen-van Gastel en O. Valkman. Het Ministerie van CRM was vertegenwoordigd door drs. M. Meissen. Verder nam het Franse Ministerie van Kultuur aan de konferentie deel, alsook het Zweedse Ministerie van Educatie.

De Nederlandse deelname was mede mogelijk gemaakt door subsidies van het Ministerie van CRM (Centrale Afdeling Internationale Betrekkingen) en de Raad van Europa.

Van deze konferentie werd een verslag gemaakt.

In maart 1974 ging de heer Valkman voor de Boekmanstichting naar Parijs om een jaarvergadering van het IMDT bij te wonen.

Mei 1974 woonde de heer Valkman in Boedapest het kongres "Cultural behavior of the youth" bij. Dit kongres werd georganiseerd door het Instituut van Kultuur van de Hongaarse regering, in samenwerking met het Oostenrijkse IMDT;

De Nationale Unesco Commissie verleende een opdracht aan de Boekmanstichting waarin om een Nederlandse bijdrage gevraagd werd aan het thema "Criticism to the established culture". De Nederlandse bijdrage vormde een onderdeel van de door de Unesco in Parijs getitilde internationale studie over het genoemd thema. De heren P. Fenger en O. Valkman verzorgden deze bijdrage, die in oktober 1974 resulteerde in het rapport "Protest in an established society, The Netherlands, Protest, artists."

Mejuffrouw A. Burka was in oktober 1973 door de Boekmanstichting gekontraakteerd (fellow-ship) met de volgende taakomschrijving:

- a. Het verrichten van public-relationswerk op het gebied van kunst en cultuur door het maken van samenvattingen in het Engels van Nederlandse studie- en onderzoeksrapporten en artikelen:
 - het verzamelen van alle rapporten, boeken en artikelen (sociaal-wetenschappelijk op het gebied van kunst en cultuur) in de periode 1970 tot en met 1973.
 - het ontwerpen van een goed klassifikatiesysteem ten behoeve van deze rapporten en dergelijke
 - het ontwerpen van een adekwate methode van samenvatten
 - het selekteren van die boeken, rapporten en artikelen die in aanmerking komen om in het Engels te worden samengevat
 - het schrijven van de samenvattingen
- b. Het verrichten van public-relations werk ten behoeve van de Boekmanstichting in haar kontakten met buitenlandse instellingen en personen:
 - het maken van een Engelstalig informatiebulletin over de Boekmanstichting
 - het samenstellen en ordenen van een lijst van tot dusver bekende instellingen en personen in het buitenland, die sociaal wetenschappelijke studies verrichten op het gebied van kunst en cultuur.

Het onder b genoemde engelstalige informatiebulletin kwam al in 1973 gereed. In 1974 hield mej. Burka zich bezig met de overige onder a en b genoemde werkzaamheden en begon zij met konseptrapportering. Drs. L. A. Welters verleende haar van tijd tot tijd assistentie, maar ook de andere onderzoekers werden actief bij haar werkzaamheden betrokken.

4.3. Publikaties

Ten behoeve van een publikatie-beleid van de Boekmanstichting hebben een aantal staf-leden van de stichting zitting in de redaktiekommissie. Tot half 1974 waren lid van deze redaktiekommissie drs. P. Fenger, O. Valkman en drs. L. A. Welters. Halverwege 1974 kwam er een andere bezetting: drs. H. Brits, drs. P. H. Brunsmann, drs. L. A. Welters en mevr. drs. Schrijnen-van Gastel. Deze nieuwe redaktiekommissie wilde een beleidslijn uitstippelen volgens welke zij haar activiteiten wilde vormgeven. Daartoe kwam deze kommissie in de bestuursvergadering van 29-11-1974 met "Voorstellen inzake werkzaamheden van de redaktiekommissie voor het jaar 1975". Het bestuur ging akkoord met de volgende voorstellen:

- voorzieningen konform de begroting 1975 te treffen, die de stichting in staat zou stellen één of meer Dokboeken in het abonnementsjaar 1974-1975 gratis uit te brengen.
- voorzieningen te treffen konform de begroting 1975, die de stichting in staat zou stellen voorlopig maandelijks één Kunstfeit gratis uit te brengen, met als startdatum januari 1975.

De volgende publikaties kwamen in 1974 uit.

Voetzoekers

nr.13 En Hoe gaat 't met de ekspressie;

mej. G. Derveld en drs. H. Brits

nr.14 Dansaanbod;

drs. A. Schrijnen-van Gastel

nr.15 Dans en publiek;

drs. A. Schrijnen-van Gastel

nr.16 Samenvatting dansaanbod & Dans en publiek;

drs. A. Schrijnen-van Gastel

nr.17/18 Geldstromen overheid en beeldende kunstenaars, deel 2,

drs. L. A. Welters.

Dokboeken

nr. 2 Presentatie van Beeldende Kunst op de Nederlandse Televisie

- Resultaten van een onderzoek
Marjan Boot en Josine Droffelaar
- Selectie van het magazine Uit de Kunst
Frans Haks en Godelieve van der Heyden
- Aanwinstenlijst bibliotheek - mej. C. de Klerk

nr. 3 - Opleiding ambtenaren culturele zaken in geding;

- drs. P. Fenger
- De Jager's opleiding als artefact;
O. Valkman
- De eindigheid der tijd;
Hans Onno van den Berg
- Over evaluatie en projektbeschrijving;
drs. W. Knulst
- Beschouwingen aan de dans ontsprongen;
drs. A. Schrijnen-van Gastel
- Kunst en omroep, samenwerking en knelpunten;
drs. W. Knulst
- Geannoteerde aanwinstenlijst bibliotheek deel I;
mej. C. de Klerk en mej. M. Douze

nr. 4 - Museumproblematiek; verslag van een groepsgesprek;

- drs. P. H. Brunsman en Henk Overduin
- Publieksonderzoek in de museumwereld;
drs. M. Meissen
- Publieksonderzoeken in het Amsterdams Historisch Museum;
Mark Meerum Terwogt
- Zeven in welzijnsland;
Mr. A. F. M. Delemarre
- Publiek en bioskoop;
drs. L. A. Welters
- Geannoteerde aanwinstenlijst bibliotheek deel II;
mej. C. de Klerk en mej. M. Douze.

Verdere publikaties

- Vooronderzoek Monumentenzorg
drs. P. H. Brunsmann
- Protest in an Established Society
drs. P. Fenger en O. Valkman.

4.4. Huisvesting en apparaat

De Boekmanstichting bleef gehuisvest in het pand Oostelijke Handelskade 29 te Amsterdam.

Het Ministerie van CRM had naar aanleiding van de begroting 1974 gesteld dat zij te zijner tijd een nader standpunt zou bepalen ten aanzien van de post "drukkerij".

16 april 1974 kreeg de stichting bericht dat de huisdrukkerij gehandhaafd zou blijven.

4.5. Personeelsbeleid

In 1973 had het Ministerie van CRM toegezegd -na een organisatie en efficieney onderzoek ingesteld te hebben- dat het personeel van de stichting uitgebreid kon worden met een dokumentalist ten behoeve van een dwarsverbinding tussen bibliotheek en wetenschappelijke staf. Hiervoor werd per 1 juli 1974 de heer M. Fernhout aangetrokken.

Ook verleende CRM toestemming voor het aantrekken van een administrateur. Als zodanig trad m. i. v. januari 1974 de heer G. E. Erwig in dienst. Tezelfder tijd werd de relatie met kantoor Ypenburg verbroken.

Per 1 maart 1974 kreeg de heer G. Erwig assistentie van mevr. R. J. Swaan.

Het registeraeeountantsburo Van Beek en Co. zorgde m. i. v. 1974 voor de controle van de jaarstukken.

5. Personeelsmutaties 1974

<u>in vaste dienst</u>	<u>datum in dienst treding</u>	<u>datum ontslag</u>
G. E. Erwig	1-1-'74	
M. Fernhout	1-7-'74	
Mevr. R. J. Swaan	1-3-'74	
<u>in tijdelijke dienst</u>	<u>datum in dienst treding</u>	<u>datum ontslag</u>
a. Mej. E. M. Bouma	1-1-'74	28-2-'74
b. H. O. v. d. Berg		14-1-'74

<u>in tijdelijke dienst</u>	<u>datum indiensttreding</u>	<u>datum ontslag</u>
c. Mej. I. Baten		30-9-'74
d. K. Bruin	6-9-'74	31-12-'74
e. W. v. d. Bunte	1-11-'74	
f. Mej. A. Burka		14-10-'74
g. Mej. N. Huizinga		14-1-'74
h. ,, ,, ,,	1-8-'74	
i. T. Jansen		30-4-'74
j. T. D. Kooy	24-6-'74	8-8-'74
k. J. W. Lignac	4-6-'74	31-7-'74
l. T. A. Middelkoop	24-6-'74	8-8-'74
m. M. Nikolfe	4-6-'74	31-7-'74
n. Mevr. C. A. Kalma-Pieters		30-10-'74
o. Mej. A. G. dos Santos	1-1-'74	
p. J. Smiers	1-7-'74	31-12-'74

ad.a. t.b.v. het Balletonderzoek en ex-dansers onderzoek

ad.b. t.b.v. het eigen programma onderzoek "kulturele lange termijnplanning"

ad.c. t.b.v. het B.K.-onderzoek, onderdeel beroepenstudie

ad.d. t.b.v. het onderzoek "2e fase M. V. Dordrecht"

ad.e. t.b.v. het B.K.-onderzoek, onderdeel beleidsanalyse

ad.f. t.b.v. het specifiek onderzoek in opdracht van CRM SB/CZ

ad.g. t.b.v. het vooronderzoek ZHZ

ad.h. t.b.v. het B.K.-onderzoek, onderdeel beroepenstudie

ad.i. t.b.v. het onderzoek Muziek en Publiek

ad.j. t.b.v. het onderzoek "Kreatieve Werkplaatsen"

ad.k. t.b.v. het onderzoek "Symposion Gorkum"

ad.l. t.b.v. het onderzoek "Kreatieve Werkplaatsen"

ad.m. t.b.v. het onderzoek "Symposion Gorkum"

ad.n. t.b.v. het B.K.-onderzoek, onderdeel beleidsanalyse

ad.o. t.b.v. het (voor)onderzoek Monumentenzorg

ad.p. t.b.v. een studie naar de feitelijke ontwikkelingen van de staatsbemoeienis met de kunst in de eerste paar jaar na de tweede wereldoorlog. Binnen het kader van de regeling-Tijdelijke Arbeidsplaatsen.

6. Auteursrechtcommissie

Het Ministerie van CRM liet de stichting weten dat zij voorshands geen aanleiding zag de auteursrechtcommissie van de Boekmanstichting niet langer te continueren. Ook zag CRM

geen aanleiding om de auteursrehtkommissie administratief buiten de Boekmanstiehting onder te brengen. CRM wees er op dat de stiehting in deze slechts een administratieve verantwoordelijkheid had en geen inhoudelijke (aanvragen van de subsidie t. b. v. de kommissie, boekhouding van de kommissie en uitbrengen van het jaarverslag op verzoek van de kommissie).

Het jaarverslag van deze kommissie is als addendum bij dit jaarverslag gevoegd.

7. Finaneiën

De jaarstukken werden door het aeeountantskantoor Van Beek en Co. aan het bestuur uitgebraeht en via het bestuur aan het Ministerie van CRM.

De goedkeuring van departementale zijde is tot op heden (febr. 76) niet ontvangen.

ADDENDUM

JAARVERSLAG over 1974 van de Kommissie Auteursrecht van de
dr. E. Boekmanstichting

In het afgelopen jaar heeft de kommissie Auteursrecht van de dr. E. Boekmanstichting gewerkt aan een model-kontrakt voor beeldende kunstenaars. In het verleden was enkele malen aan de kommissie de suggestie gedaan, een brochure samen te stellen ter voorlichting van beeldende kunstenaars betreffende hun rechten in geval van opdrachten tot het vervaardigen van een werk van beeldende kunst. Het was in de praktijk herhaaldelijk gebleken dat kunstenaars onvoldoende geïnformeerd zijn over de zakelijke aspecten van een dergelijke opdracht en over de rechten die door hen aan wettelijke regelingen - in het bijzonder de Auteurswet 1912 - kunnen worden ontleend. Weliswaar zijn ook in het verleden richtlijnen dienaangaande opgesteld, onder meer door de BBK in 1967, maar deze bleken ontoereikend om aan de behoeften van de praktijk tegemoet te komen. Het leek de kommissie daarom nuttiger, uiteraard na overleg met betrokkenen, te komen tot het formuleren van een model-kontrakt, dat de meest essentiële punten met betrekking tot een opdracht regelt, maar dat anderzijds ook ruimte laat voor specifieke regelingen die door de aard van de opdracht of de omstandigheden geboden worden.

Ook de opdrachtgevers van werken van beeldende kunst heeft de kommissie met dit model-kontrakt een dienst willen bewijzen. Met de veelheid en verscheidenheid van opdrachtgevers die men tegenwoordig op het terrein van de beeldende kunst tegenkomt, is het een voordeel voor beide partijen, een model-kontrakt te kunnen hanteren dat in overleg met enkele exponenten van beide groeperingen - kunstenaars en opdrachtgevers - is opgesteld. Dit overleg heeft plaatsgevonden in het eerste half jaar van 1974.

De uitwerking van het model-kontrakt, dat thans het laatste stadium heeft bereikt, is in de loop van dit jaar enigszins vertraagd door vrij langdurige ziekte van ons lid Mr. L. Pijnenburg, en door verblijf in het buitenland van ondergetekende, rapporteur van de kommissie. Deze heeft in mei van dit jaar in Brussel als lid van de Nederlandse delegatie de diplomatieke konferentie bijgewoond tot afsluiting van een internationale konventie die "piracy" van satelliet-uitzendingen verbiedt. In oktober en november van dit jaar was zij als adviseur toegevoegd aan de Nederlandse delegatie naar de 18e algemene konferentie van de UNESCO, waar onder meer het programma van deze organisatie op het gebied van het auteursrecht werd be-

sproken. In deze hoedanigheid werd onder meer een bijdrage geleverd aan de versterking van de positie van de vertalers (ongeaekt of deze in dienstverband of zelfstandig werkzaam zijn). De handhaving en verdediging van het auteursrecht door de UNESCO kwam ook in ander verband (kommunikatie, mensenrechten) aan de orde, en uiteraard is hieraan steeds uitdrukkelijk steun verleend.

Doordat ieder van de leden van de kommissie beroepshalve zeer bezet is, bleek het anderzijds ook niet mogelijk vaker bijeen te komen. Het aantal vergaderingen zal daardoor in het komende jaar wat moeten verminderen, maar dit betekent niet dat de kommissie haar werk zal staken. Een advies-aanvraag van het Ministerie van CRM over een probleem op het terrein van de monumentale kunst moet nog door de kommissie worden behandeld, terwijl ook in het programma van de kommissie zelf een aantal werkterreinen nog openliggen, vooral in verband met de sociale en ekonomisehe positie van de kunstenaars, zowel sheppende als uitvoerende.

De leden van de kommissie waren ook dit jaar weer aktief in de Ver. voor Auteursrecht en publiceerden ook bijdragen over onderwerpen op het gebied van het auteursrecht of aanverwante rechten.

Op advies-aanvragen van de zijde van het Ministerie van Justitie (Advieskommissie voor het Auteursrecht) is ook dit jaar door onze kommissie gereageerd uit een oogpunt van beseherming van de belangen van de kunstenaars. Dit was bijvoorbeeld het geval bij de satellieten-problematiek (zie boven). Verwaecht mag worden dat het komende jaar dergelijke aanvragen opnieuw de kommissie zullen bereiken in verband met de aanpassing van de Auteurswet 1912 aan de laatste herziening van de Berner Conventie (Stoekholm, 1967 en Parijs, 1971).

december 1974

F. Klaver,
lid en rapporteur
van de kommissie.

oostelijke handelskade 29, amsterdam , telefoon: 020 24 37 36